

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους
Διεύθυνση Σχεδιασμού και Υποστήριξης
Τμήμα Νομικής Υποστήριξης και Συμβουλών

Ταχ. Δ/ση : Λ. Θηβών 196-198, Αγ. Ι. Ρέντης
Ταχ. Κώδικας : 18233
Πληροφορίες : Σταυρούλα Μανωλάκου
Τηλέφωνο : 213-2125648
Email : egdix.gram@keyd.gov.gr

ΠΡΟΣ : Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και
Οικονομικών
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Χαρ. Τρικούπη 6-10
10679 Αθήνα

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ 2339/25.06.2025 Αναφορά Κοινοβουλευτικού Ελέγχου».

ΣΧΕΤΙΚΟ: Το υπ' αρ. 111105/25.6.2025 έγγραφο.

Σε απάντηση της εν θέματι Αναφοράς της βουλευτού της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ, με θέμα «Ανάγκη για την προστασία της α' κατοικίας των συμπολιτών μας με αναπηρία, χρόνιες / σπάνιες παθήσεις και των οικογενειών τους», για τα ζητήματα που τίθενται σε αυτές, στο μέτρο που αυτά εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας, δεν είναι οι ίδιες και ότι η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξή τους είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση των απρόσμενων εξελίξεων των τελευταίων ετών, ενώ αναδεικνύει την κρατική ευθύνη.

Α. Σε αυτό το πλαίσιο, όσον αφορά το ζήτημα της προστασίας της πρώτης κατοικίας, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες και πλήθος μέτρων ανακούφισης και διευκόλυνσης των δανειοληπτών, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους για το σύνολο των πολιτών **συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων κοινωνικών**

ομάδων, για τους οποίους έχει ληφθεί ειδική μέριμνα όπως προκύπτει από το παρατιθέμενο κατωτέρω νομικό πλαίσιο καθόλα τα στάδια των οικονομικών συναλλαγών με χρηματοδοτικούς φορείς, προκειμένου αφενός να διασφαλίζεται η επιτυχής αναδιάρθρωση οφειλών τους αφετέρου να αποφεύγεται το ίδιο το στάδιο του πλειστηριασμού ακίνητης περιουσίας τους.

Εργαλεία Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων

1. Στο Νόμο 4738/2020 υφίστανται και ειδικές πρόνοιες Κρατικής στήριξης – μέριμνας της 1ης κατοικίας των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, όπως προσδιορίζονται στο α. 217 του ίδιου άνω ν. 4738/2020, τόσο στο στάδιο της ρύθμισης οφειλών, όσο και στο στάδιο της πτώχευσης του προσώπου και της απαλλαγής των οφειλών (τη λεγόμενη 2η ευκαιρία). Στο πλαίσιο βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου για την στήριξη των ευάλωτων οφειλετών, ο Ν.4738/2020 τροποποιήθηκε ώστε, μεταξύ άλλων, να συμπεριληφθούν με ειδική πρόβλεψη και Άτομα με Αναπηρία.

α. Στο στάδιο της ρύθμισης των οφειλών το ιδιαίτερα αξιοσημείωτο για τους ευάλωτους οφειλέτες/δανειολήπτες είναι ότι με τον ν. 5072/2023 άρθρο 66 (ΦΕΚ Α' 198/4-12-2023) εισήχθησαν ακόμη περισσότερες βελτιώσεις υπέρ αυτών, όπως είναι η **τεκμαιρόμενη συναίνεση**. Ειδικότερα, για οφειλέτες που πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου, σύμφωνα με τους όρους του **νόμου και έχουν εκδώσει τη σχετική βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, τεκμαίρεται η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών, επί της παραγόμενης αντιπρότασης πιστωτών, τόσο των χρηματοδοτικών φορέων, όσο και του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.**

Στην περίπτωση αυτή, η πρόταση ρύθμισης που προκύπτει στη βάση της αντιπρότασης πιστωτών προσφέρεται μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας στον οφειλέτη, ο οποίος δύναται να την αποδεχθεί ή να την απορρίψει (άρθρο 66 ν.5072/2023). Η μεθοδολογία της περιγράφεται στην 77697 ΕΞ 2021/21 (ΦΕΚ 2896 Β/5-7-2021), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 13243 ΕΞ 2024 (ΦΕΚ Β/26-01-2024). **Με τον τρόπο αυτό σταματούν και τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης οφειλών από τους πιστωτές, συμπεριλαμβανομένων και των πλειστηριασμών.** Ενώ σε περιπτώσεις ευάλωτων οφειλετών στους οποίους έχει κοινοποιηθεί πρόγραμμα πλειστηριασμού, δεν θα μπορεί να ζητηθεί προκαταβολή, εφόσον έχει εκδοθεί βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας.

Μέσω της ρύθμισης των ανωτέρω οφειλών με ευνοϊκό και μακροπρόθεσμο τρόπο επιτυγχάνεται και η αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

β. Στο στάδιο της πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών (2η ευκαιρία): εάν κάποιος ευάλωτος οφειλέτης αδυνατεί να εξυπηρετήσει μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση οφειλών, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε πλήρη διαγραφή όλων των οφειλών, μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών, με σκοπό να λάβει τη 2η ευκαιρία. Σε αυτή την περίπτωση δεν ρευστοποιείται

η 1η κατοικία των ευάλωτου, αλλά αυτή αποκτάται από έναν ιδιωτικό Φορέα, τον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων.

Μέχρι τη σύσταση του ως άνω Φορέα, με τα α. 13 επ. του ν. 4916/2022 (Α' 65) εισήχθη Πρόγραμμα Συνεισφοράς του Δημοσίου με ωφελούμενους ευάλωτους οφειλέτες (Ενδιάμεσο Πρόγραμμα). Το ως άνω Πρόγραμμα έχει ήδη εκκινήσει μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας, που έχει αναπτυχθεί από την τ. Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, όπως διαπιστώθηκε με την υπ' αριθμ. 129295 ΕΞ 2022 Απόφαση της Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΦΕΚ Β' 4865/15-09-2022) από 15/09/2022.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αυτό, το Δημόσιο συνεισφέρει στις δόσεις που είναι αναγκαίες για την αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης που έχει εκκινήσει κατά της κύριας κατοικίας του ευάλωτου οφειλέτη ή της διαδικασίας εκποίησης της κατοικίας αυτής στο πλαίσιο της πτώχευσης του ευάλωτου οφειλέτη:

Τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος είναι:

- Κρατική επιδότηση της δόσης του στεγαστικού δανείου των ευάλωτων οφειλετών
- Κρατική επιδότηση από 70 έως 210 ευρώ μηνιαίως
- Κρατική επιδότηση μηνιαίας δόσης δανείων για 15 μήνες
- Αναστολή μέτρων των πιστωτών (π.χ. κατασχέσεις, πλειστηριασμοί και εξώσεις)

2. Πρόσφατα δε δυνάμει της τροποποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 225 του ν. 4738/2020 με την παρ. 1 άρθρου 65 ν. 5113/2024 (Α'96) και της δημοσίευσης της υπό στοιχεία 106723 ΕΞ 2024 Απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Επικρατείας με τίτλο «Καθορισμός κριτηρίων χαρακτηρισμού ως «ευάλωτων» ατόμων με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων προκειμένου για την ένταξή τους στις πρόνοιες του ν. 4738/2020 για τους ευάλωτους οφειλέτες βάσει της παρ. 3 του άρθρου 14 καθώς και του Μέρους Δευτέρου του Βιβλίου Τρίτου ν. 4738/2020». (Β' 4337), **λήφθηκε ειδική μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία.**

Με τις νέες αυτές διατάξεις αυξάνεται ο αριθμός των ατόμων που πληρούν τα κριτήρια του “ευάλωτου οφειλέτη” για τους ορισμούς του α. 217 του ίδιου άνω ν. 4738/2020, **καθώς λαμβάνουν πλέον τα προνόμια και τα δικαιώματα που ο νόμος ορίζει, άτομα με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων. Μάλιστα, τα περιουσιακά και εισοδηματικά κριτήρια των ατόμων με αναπηρία αυξήθηκαν στο διπλάσιο σε σχέση με τα ισχύοντα στην περίπτωση των ευάλωτων οφειλετών.** Αποτέλεσμα της συγκεκριμένης προσθήκης είναι η διεύρυνση των κριτηρίων ευαλωτότητας σε ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό, το οποίο αυξάνει σημαντικά τους ωφελούμενους του πεδίου εφαρμογής του νόμου.

Ασφαλώς, προβλέπεται η τήρηση συγκεκριμένης διαδικασίας μέσα σε συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια, προκειμένου να εξασφαλιστούν οι προβλεπόμενες προστασίες και να αποφεύγεται η στήριξη στρατηγικών κακοπληρωτών. Με την υποβολή της αίτησης η πλατφόρμα διενεργεί σχετικούς ελέγχους (π.χ. εισοδημάτων, περιουσίας κ.λπ.), με σκοπό την πρόληψη / αντιμετώπιση των στρατηγικών κακοπληρωτών. Έτσι, απαιτείται η έκδοση βεβαίωσης ευαλωτότητας. Η Βεβαίωση εκδίδεται εντός 30 ημερών από την αίτησή της και παραμένει σε ισχύ για 3 μήνες. Το διάστημα είναι ικανό για να τύχει ο αιτών όλης της επιθυμητής προστασίας και να εξασφαλίσει την παραμονή του στο ακίνητο ακόμη και την ίδια την κυριότητα επί αυτού, παύοντας κάθε αντίθετη ενέργεια των πιστωτών. Καθοριστικό ρόλο σε αυτό έχει η πρόβλεψη της τεκμαιρόμενης συναίνεσης, ως ειδικότερα ανωτέρω αναπτύσσεται, η οποία οδηγεί σε ρύθμιση δυνάμει των ιδιαίτερων και ατομικών δυνατοτήτων των πιστούχων.

Από τα ως άνω, προκύπτει κατά τρόπο πρόδηλο, το γεγονός ότι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μελετά και προβαίνει συνεχώς σε ενέργειες στοχευμένες, χρήσιμες και στρατευμένες στη διαρκή αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου για την μείωση του Ιδιωτικού Χρέους προς όφελος των οφειλετών και ιδίως των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις. Αυτό θα εξακολουθήσει και στο επόμενο διάστημα, πάντα στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που προκύπτουν από την κοινοτική νομοθεσία.

3. Μάλιστα, με τον πρόσφατα ψηφισθέντα ν. 5193/2025 (Α'156) υλοποιήθηκε από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, νέα νομοθετική πρωτοβουλία με αντικείμενο την περαιτέρω βελτίωση των όρων του θεσμικού πλαισίου, το οποίο διέπει την εμπορική και αστική αφερεγγυότητα με νέα τροποποίηση του ν. 4738/2020. Στον νόμο περιλαμβάνονται πολύ σημαντικές πρωτοβουλίες, οι οποίες διευρύνουν την περίμετρο για τους δικαιούχους, διευκολύνοντας όχι μόνο τους ευάλωτους συμπολίτες μας αλλά, για πρώτη φορά, και τη μεσαία τάξη. Τα εισοδηματικά κριτήρια διπλασιάζονται, θεσμοθετείται η υποχρέωση του πιστωτή να καταθέτει έγγραφη πρόταση ρύθμισης προς τον οφειλέτη τρεις μήνες πριν από τον πλειστηριασμό, ενώ διευκολύνει τους ευάλωτους δανειολήπτες να σώσουν την κατοικία τους ακόμη και 20 ημέρες πριν από την εκποίησή της, μέσω της ένταξης στο ενδιάμεσο πρόγραμμα. Ανάμεσα σε πολλά άλλα, δίνεται η δυνατότητα επέκτασης της ρύθμισης δανείων με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου, μέσω της διαδικασίας εξυγίανσης. Ειδικώς:

✓ Με τη ρύθμιση που εισάγεται, διπλασιάζονται τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό δανειολήπτη ως επιλέξιμου, προκειμένου να καταστεί υποχρεωτική η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών για ένταξη του οφειλέτη στον εξωδικαστικό μηχανισμό. Ο διπλασιασμός των ορίων αυτών έχει ως προϋπόθεση ο οφειλέτης να έχει ανώτατο όριο ήδη μη εξυπηρετούμενων τραπεζικών οφειλών (δηλαδή σε τράπεζες ή servicers) τις 300.000 ευρώ.

Οι παραπάνω αλλαγές έχουν σαν αποτέλεσμα τον δωδεκαπλασιασμό των φυσικών προσώπων που χαρακτηρίζονται ως «επιλέξιμοι οφειλέτες» από 7% σε 85% του συνόλου των αιτούντων.

✓ Θεσμοθετείται η υποχρέωση του πιστωτή να καταθέσει έγγραφη πρόταση ρύθμισης στον οφειλέτη πριν από τη διενέργεια του πλειστηριασμού. Η πρόταση από τον πιστωτή πρέπει να έχει γίνει τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από τη διενέργεια του πλειστηριασμού και να έχει κατατεθεί με κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο οφειλέτης να έχει εγγραφεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα προσωποποιημένης ενημέρωσης του πιστωτή- servicer.

✓ Εάν δεν επαρκεί η περιουσία του οφειλέτη, δεν ξεκινά πτωχευτική διαδικασία αλλά εγγράφεται στο Μητρώο Φερεγγυότητας. Στο πλαίσιο αυτό, επεκτείνεται πλέον η δυνατότητα του εισηγητή δικαστή να εκδώσει και για αυτούς τους οφειλέτες πράξη με την οποία διαπιστώνεται η επέλευση της απαλλαγής.

✓ **Γίνεται επέκταση προθεσμιών, ώστε να μπορεί ο ευάλωτος οφειλέτης να ενταχθεί στο ενδιαμέσο πρόγραμμα. Μέχρι σήμερα, προκειμένου να συμβεί αυτό, ο οφειλέτης όφειλε να κάνει αίτηση εντός 60 ημερών πριν από την κατάσχεση, με αποτέλεσμα πολλοί να χάνουν τις προθεσμίες. Πλέον ο ευάλωτος οφειλέτης θα έχει τη δυνατότητα υποβολής αίτησης τουλάχιστον 20 μέρες πριν από τον πλειστηριασμό. Το ενδιαμέσο πρόγραμμα επεκτείνεται για επιπλέον έξι μήνες έτσι ώστε να ολοκληρωθούν οι απαιτούμενες ενέργειες για τη σύσταση και λειτουργία του Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης.**

✓ Η δυνατότητα να ρυθμίζονται μέσω του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και τα δάνεια με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου, προϋπήρχε. Πλέον, επεκτείνεται και στους οφειλέτες που θα επιλέξουν να ρυθμίσουν τις οφειλές τους μέσω της διαδικασίας εξυγίανσης. Επιλέγοντας το εργαλείο της εξυγίανσης, οι επιχειρήσεις μπορούν να ρυθμίσουν και τα δάνεια με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η παρασχεθείσα εγγύηση.

Ως γίνεται απολύτως σαφές από τα ανωτέρω, η πρόσφατη νομοθετική πρωτοβουλία πρόκειται να επιφέρει πρόσθετη υποστήριξη και διευκόλυνση σε οφειλέτες και δανειολήπτες, οι οποίοι αντιμετωπίζουν προβλήματα υπερχρέωσης, με την εισαγωγή στην εθνική έννομη τάξη πρόσθετων εργαλείων ρύθμισης και διευθέτησης οφειλών που θα ανακουφίσουν τους πολίτες και θα επιφέρουν κοινωνικά ωφέλη.

Συνεπώς, υπάρχουν θεσμοθετημένοι τρόποι προκειμένου να αποτραπεί η εξέλιξη δρομολογημένων μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος ευάλωτων δανειοληπτών, πέραν βέβαια των ήδη υφιστάμενων διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δυνάμει των οποίων προβλέπονται οι διαδικασίες αναστολής και ανακοπής πλειστηριασμών και λοιπών μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης. Όμως όλες αυτές οι προστατευτικές πρόνοιες για τους ευάλωτους οφειλέτες δεν παρέχονται σε

αυτούς αυτόματα και χωρίς καμία ενέργεια, αλλά ο εκάστοτε οφειλέτης θα πρέπει προηγουμένως να εισέλθει στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα, με σκοπό να εκδώσει τη βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, που αποδεικνύει ότι πληρούνται στο πρόσωπο του οι απαραίτητες προϋποθέσεις του Νόμου. Σημειώνεται ότι η εν λόγω πλατφόρμα διενεργεί σχετικούς ελέγχους (π.χ. εισοδημάτων, περιουσίας κλπ), με σκοπό την πρόληψη / αντιμετώπιση των στρατηγικών κακοπληρωτών.

Β. Όσον αφορά το ζήτημα της μη πώλησης των στεγαστικών ή καταναλωτικών δανείων των ατόμων με αναπηρία σε funds, με τον Νόμο 5072/2023 (Α' 198) με τίτλο «Δάνεια: Διαφάνεια, ανταγωνισμός, προστασία των ευάλωτων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/2167, επανεισαγωγή του προγράμματος «ΗΡΑΚΛΗΣ» και άλλες επείγουσες διατάξεις» λαμβάνονται από την Πολιτεία πρόνοιες και δικλείδες ασφαλείας δικαίου και προστασίας για τους δανειολήπτες (πρβλ ενδεικτικώς α. 13 του ως άνω Νόμου) με την επιβολή συγκεκριμένων υποχρεώσεων στις Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Δ.Α.Δ.Π.) σύμφωνα με τις επιταγές της Οδηγίας 2021/2167 και με ρητές αναφορές στην εθνική νομοθεσία και ειδικά στις διατάξεις του Ν. 2251/1994 περί προστασίας των καταναλωτών, ως ισχύει.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 21 του ν. 5072/2023 «Στις περιπτώσεις πώλησης και μεταβίβασης απαιτήσεων της παρ. 1, καθώς και σε περιπτώσεις ανάθεσης διαχείρισης, δεν χειροτερεύει η ουσιαστική και δικονομική θέση του οφειλέτη και του εγγυητή και δεν επιτρέπεται η μονομερής τροποποίηση όρου σύμβασης, καθώς και του επιτοκίου. Εάν μεταβιβάζεται απαίτηση από εξυπηρετούμενο δάνειο ή πίστωση, για την εξυπηρέτηση του οποίου έχει συμφωνηθεί κυμαινόμενο επιτόκιο, ο εκδοχέας δεν επιτρέπεται να προσδιορίσει περιθώριο, επιπλέον του επιτοκίου αναφοράς, υψηλότερο εκείνου που είχε προσδιορίσει το ίδρυμα της παρ. 1, κατά τον χρόνο καταχώρισης της μεταβίβασης, εκτός αν οι όροι που περιλαμβάνονται ή ενσωματώνονται στη δανειακή σύμβαση, προσδιορίζουν με ακρίβεια συγκεκριμένα και αντικειμενικά κριτήρια για τη μεταβολή του περιθωρίου».

Συνεπώς, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο καθορίζει σαφώς τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες για την πώληση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε funds, με στόχο τη διασφάλιση της διαφάνειας και της προστασίας των δικαιωμάτων των δανειοληπτών. Η απαγόρευση μονομερούς τροποποίησης των όρων των συμβάσεων και η προστασία του επιτοκίου αποτελούν εγγύηση για τη σταθερότητα των δανειακών συμβάσεων. Με τον τρόπο αυτό, το κράτος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων διεξάγονται σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο, προς όφελος όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Γ. Πρέπει να επισημανθεί ότι, με απώτερο στόχο την προστασία όλων των οφειλετών και ιδιαίτερα αυτών με αναπηρία ή χρόνια/ σπάνια πάθηση, στον ίδιο ως άνω Νόμο 5072/2023 (πρβλ. α. 25 επ.), ορίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, ζητούν στοιχεία και πληροφορίες από τους αγοραστές πιστώσεων ή τους αντιπροσώπους τους, τους διαχειριστές πιστώσεων, τους παρόχους πιστωτικών υπηρεσιών στους οποίους οι διαχειριστές πιστώσεων έχουν αναθέσει εξωτερικά δραστηριότητες διαχείρισης πιστώσεων, τους δανειολήπτες και κάθε άλλο πρόσωπο ή δημόσια αρχή, που είναι αναγκαία για τους εξής σκοπούς: α) την αξιολόγηση της συνεχούς συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του παρόντος Μέρους, των κατ' εξουσιοδότηση αυτού αποφάσεων και των κατ' εξουσιοδότηση κανονισμών της Οδηγίας 2021/2167 (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2021 για τους διαχειριστές πιστώσεων και τους αγοραστές πιστώσεων και την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2014/17/ΕΕ (L 438), β) τη διερεύνηση πιθανών παραβάσεων των εν λόγω απαιτήσεων, και γ) την επιβολή διοικητικών ποινών και διορθωτικών μέτρων. Ειδικώς:

- Η Τράπεζα της Ελλάδος ως αρμόδια αρχή, μπορεί να ασκεί όλες τις εποπτικές εξουσίες, να διενεργεί ελέγχους, να προβαίνει στις αναγκαίες έρευνες και να επιβάλλει πρόστιμα, κυρώσεις και άλλα διοικητικά μέτρα που είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων της, στα οποία, μεταξύ άλλων, συμπεριλαμβάνονται:

α) η χορήγηση ή η άρνηση άδειας λειτουργίας διαχειριστή πιστώσεων σε Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Δ.Α.Δ.Π.)

β) η ανάκληση άδειας λειτουργίας διαχειριστή πιστώσεων από Ε.Δ.Α.Δ.Π.

γ) η απαγόρευση οποιασδήποτε από τις δραστηριότητες διαχείρισης πιστώσεων,

δ) η διεξαγωγή επιτόπιων και μη επιθεωρήσεων και η διενέργεια ελέγχων,

ε) η επιβολή διοικητικών κυρώσεων και διορθωτικών μέτρων,

στ) η αξιολόγηση συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης που συνάπτονται μεταξύ των διαχειριστών πιστώσεων και των παρόχων πιστωτικών υπηρεσιών,

ζ) η απαίτηση από τους διαχειριστές πιστώσεων να απομακρύνουν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τον Διευθύνοντα Σύμβουλο εφόσον δεν αποτελεί μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, όταν αυτά δεν συμμορφώνονται με τις οριζόμενες απαιτήσεις,

η) η απαίτηση από τις Ε.Δ.Α.Δ.Π. να τροποποιούν ή να επικαιροποιούν τις ρυθμίσεις της εσωτερικής τους διακυβέρνησης και του συστήματος του εσωτερικού τους ελέγχου, προκειμένου να

διασφαλίζεται αποτελεσματικά ο σεβασμός των δικαιωμάτων των δανειοληπτών σύμφωνα με το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση πίστωσης,

θ) η απαίτηση από τις Ε.Δ.Α.Δ.Π. να τροποποιούν ή να επικαιροποιούν τις πολιτικές που θεσπίζουν, ώστε να διασφαλίζουν τη δίκαιη και επιμελή μεταχείριση των δανειοληπτών, την καταγραφή και τον χειρισμό των παραπόνων των δανειοληπτών, και

ι) η απαίτηση περαιτέρω πληροφοριών σχετικά με τη μεταβίβαση των απαιτήσεων από συμβάσεις πιστώσεων.

Στις περιπτώσεις παραβάσεων του Νόμου, η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλλει, με απόφασή της, διαζευκτικά ή σωρευτικά, διοικητικές κυρώσεις και διορθωτικά μέτρα που είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά, και περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:

α) ανάκληση άδειας λειτουργίας Ε.Δ.Α.Δ.Π.,

β) εντολή ή σύσταση συμμόρφωσης προς το υπεύθυνο φυσικό πρόσωπο ή τον διαχειριστή πιστώσεων ή τον αγοραστή πιστώσεων ή, κατά περίπτωση, τον αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί για διόρθωση ή και παύση της παράβασης, καθώς και παράλειψή της στο μέλλον, ή, αν το εν λόγω φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει ήδη συμμορφωθεί πριν από τη σύσταση, σύσταση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον,

γ) διοικητικά χρηματικά πρόστιμα σε διαχειριστή πιστώσεων ή σε αγοραστή πιστώσεων, ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί, μέγιστου ύψους έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ,

δ) δημόσια ανακοίνωση, στην οποία περιγράφονται το υπεύθυνο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και η φύση της παράβασης,

ε) προσωρινή απαγόρευση ή οριστική απομάκρυνση των φυσικών προσώπων να ασκούν καθήκοντα σε Ε.Δ.Α.Δ.Π. ή σε αγοραστή πιστώσεων που έχει έδρα στην Ελλάδα ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί.

- Αντιστοίχως, σε ειδικώς αναφερόμενες στο α. 28 του Νόμου περιπτώσεις παράβασης, **το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών** δύνатаι να επιβάλλει τις αναφερόμενες κυρώσεις και δη α) εντολή ή σύσταση συμμόρφωσης προς το υπεύθυνο φυσικό πρόσωπο ή τον διαχειριστή πιστώσεων ή τον αγοραστή πιστώσεων ή, κατά περίπτωση, τον αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί για διόρθωση ή και παύση της παράβασης, καθώς και παράλειψή της στο μέλλον, ή, αν το εν λόγω φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει ήδη συμμορφωθεί πριν από τη σύσταση, σύσταση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον, β) διοικητικά χρηματικά πρόστιμα σε διαχειριστή πιστώσεων ή σε αγοραστή πιστώσεων, ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει

ορισθεί, μέγιστου ύψους έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, γ) δημόσια ανακοίνωση, στην οποία περιγράφονται το υπεύθυνο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και η φύση της παράβασης, δ) προσωρινή απαγόρευση ή οριστική απομάκρυνση των φυσικών προσώπων να ασκούν καθήκοντα σε Ε.Δ.Α.Δ.Π. ή σε αγοραστή πιστώσεων που έχει έδρα στην Ελλάδα ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί. Οι εποπτικές αρμοδιότητες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ασκούνται από τη Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους.

- Τέλος, σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης σεβασμού και προστασίας των προσωπικών στοιχείων και της ιδιωτικής ζωής των δανειοληπτών, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα μπορεί επιβάλλει σε διαχειριστή πιστώσεων, αγοραστή πιστώσεων ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί, α) εντολή ή σύσταση συμμόρφωσης προς το υπεύθυνο φυσικό πρόσωπο ή τον διαχειριστή πιστώσεων ή τον αγοραστή πιστώσεων ή, κατά περίπτωση, τον αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί για διόρθωση ή και παύση της παράβασης, καθώς και παράλειψή της στο μέλλον, ή, αν το εν λόγω φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει ήδη συμμορφωθεί πριν από τη σύσταση, σύσταση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον, β) διοικητικά χρηματικά πρόστιμα σε διαχειριστή πιστώσεων ή σε αγοραστή πιστώσεων, ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί, μέγιστου ύψους έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, γ) δημόσια ανακοίνωση, στην οποία περιγράφονται το υπεύθυνο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και η φύση της παράβασης. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει όλες τις εποπτικές εξουσίες του άρθρου 58 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και του άρθρου 15 του ν. 4624/2019 (Α' 137), εφαρμόζονται δε για την επιβολή κυρώσεων και οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 27 του ν. 5072/2023.

Από όλα τα ανωτέρω αναφερόμενα, πλήρως προκύπτει ότι το θεσμικό πλαίσιο προβλέπει πολλά και ειδικά μέτρα προστασίας των οφειλετών, ενώ οι διαχειριστές πιστώσεων και οι λοιποί εποπτευόμενοι φορείς, οφείλουν να ακολουθούν και να συμμορφώνονται με τους προβλεπόμενους νομικούς κανόνες, προκειμένου να μην υποστούν την επιβολή των αναφερόμενων κυρώσεων και ποινών.

Άλλωστε, υπογραμμίζεται ότι η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών βρίσκεται σε άμεση συνεργασία με τις λοιπές θεσμικές αρχές εποπτείας και συμμόρφωσης των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων καθώς και τους ευρωπαϊκούς φορείς του τραπεζικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος, και, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, λαμβάνει αποφάσεις, προβαίνει σε συστάσεις ή διευκρινήσεις, εισηγείται και τροποποιεί το νομοθετικό πλαίσιο του χρηματοπιστωτικού τομέα λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομική πολιτική, στην κατεύθυνση της ανάπτυξης, πρέπει να δώσει την απαραίτητη στήριξη στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες ανάλογα με το διαθέσιμο δημοσιονομικό χώρο και με γνώμονα την ομαλή λειτουργία της αγοράς.

Η Γενική Γραμματέας

Θεώνη Αλαμπάση